

Més enllà d'una dimissió

Cullell ja va dimitir. Ho va fer amb solemnitat, compareixent al Parlament. Tota l'oposició el va acompanyar en un moment delicat com aquest, coincidint a valorar el seu gest com a positiu i valent. Es podria dir inclús, havent escoltat els discursos del PSC, d'ERC, d'IC, del PP, i del grup mixt, que la figura de Cullell, com a home polític, n'havia sortit reforçada després de la compareixença. D'esquerra a dreta de l'arc parlamentari es van produir dues unanimitats. La primera, que el procediment seguit contra Cullell havia estat il·legítim i reprovable èticament. I la segona, que la dimissió de Cullell respon més aviat a un sacrifici polític per mirar de sortir d'una situació de crisi que no pas a la voluntat de resoldre els problemes de fons que hi ha plantejats i que posen en dubte la credibilitat de les institucions democràtiques, i concretament del Govern català.

A la sortida de la compareixença, molts dels presents tenien la sensació d'haver presenciats l'últim adéu d'una persona acorralada personalment però que no s'havia avançat ni un sol pas en la resolució ni dels afers de què s'acusa el protagonista, ni globalment de la crisi política que viu el país. Al contrari, la compareixença va deixar oberts molts interrogants, la resposta dels quals són en bona part el desllorigador de la situació. Alguns d'aquests interrogants els va plantejar Cullell, d'altres els va plantejar l'oposició. La primera pregunta, la que té més difícil resposta, és qui ha gravat les polèmiques cintes? Naturalment Cullell no ho va dir perquè no ho sap. El que sí que va dir és que eren manipulades. I ho va corroborar assenyalant diverses anacronies que es desprenen de la seva transcripció, de tal manera que una mateixa conversa havia tingut lloc en tres moments diferents. La causa era que la cinta havia estat construïda amb diverses captacions. Dels seus autors només en va voler qualificar la categoria: delinqüents.

Amenança anònima. Els autors de les gravacions són a hores d'ara —i ho seran segurament durant molt de temps— una incògnita. Però Cullell va voler deixar sobre la taula un altre interrogant. L'ex-conseller va denunciar que havia estat objecte d'amenaçes. Poc abans del casament d'un dels seus fills, a principis del mes de març d'enguany, va rebre un anònim que segons llegí textualment al Parlament deia: "Només un avís. Escolteu atentament: pareu les obres de la Riera o pel contrari el 18 de març no hi haurà un casament sinó un enterrament. No

La dimissió de Josep Maria Cullell no aclareix els interrogants que planen damunt la vida política catalana. Qui va gravar les cintes? Per què? Qui hi surt guanyant? Qui les va encarregar? Interrogants amb diverses respostes possibles.

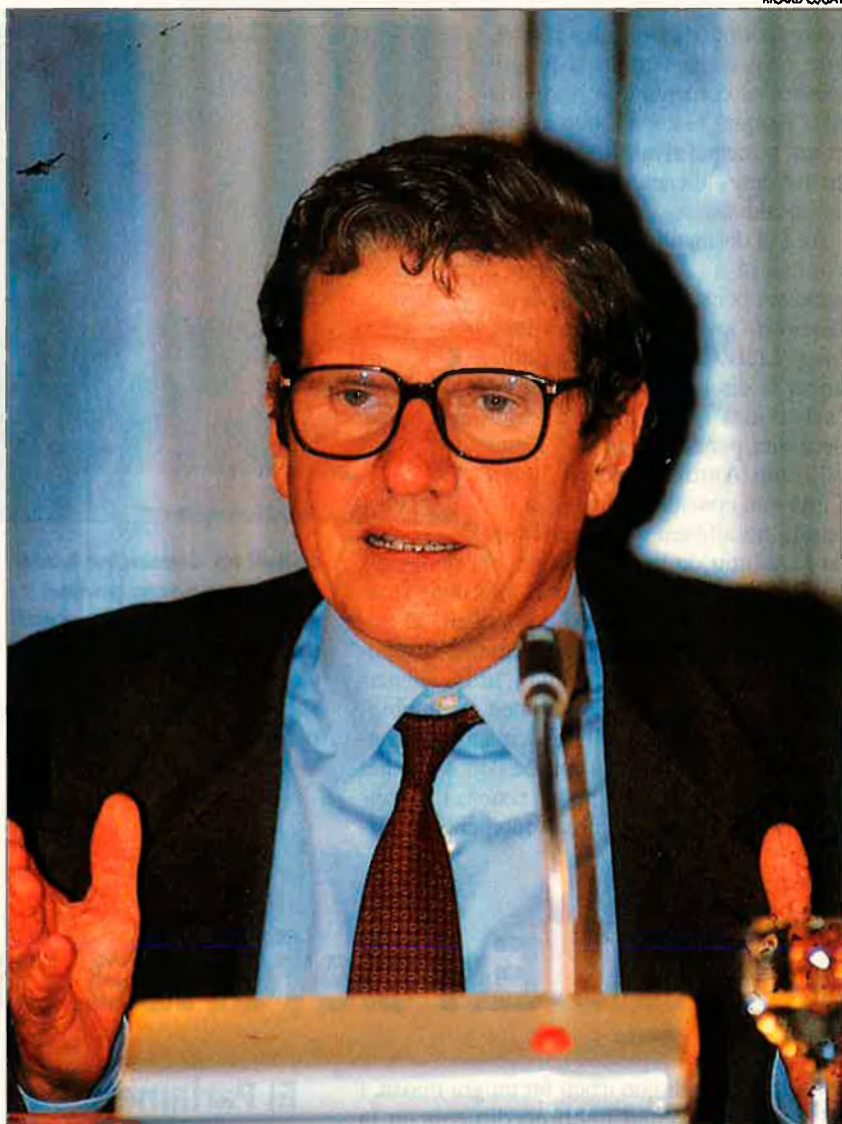
faig bromes. Teniu una setmana per aturar les obres. No feu el burro, que la palla va cara". A banda de l'impacte emocional que suposà la seva lectura en plena compareixença parlamentària, la denúncia d'aquest anònim no és l'única actuació fosca que envolta el cas Cullell. Hi ha també la sospita que existeix d'una trama d'espionatge i possiblement d'extorsió que actua pels subterranis de la política catalana. Una trama semblant a la que fa poc temps va ser desarticulada a Barcelona i que va afectar el diari *La Vanguardia*. Aquella trama, la integraven membres o ex-membres —la frontera és incerta— del CESID, els serveis secrets espanyols. L'existència o no d'una nova trama només la pot confirmar la seva desarticulació o una seqüenciació d'esdeveniments d'origen poc clar que puguin afectar la vida catalana en els propers mesos. Fonts properes a l'entorn de Cullell han confirmat a aquesta revista que l'ex-conseller havia estat objecte, tot i que "indirectament", d'intents de xantatge en nom d'unes suposades informacions confidencials que el comprometien políticament. En la compareixença parlamentària no va fer cap referència explícita a aquest fet, però sí que va explicar que tenia constància que el diari *Avui* havia rebut "indícis que algunes persones podien estar interessades a negociar la venda d'unes cintes" sobre el seu cas. El mateix conseller, en el seu seguit de preguntes que ha llençat al vol en el seu adéu es lamentava, sense insinuar res més: "com és possible que això passi en una societat lliure i democràtica?"

Els interrogants de Cullell no es van quedar aquí. Qui llavors encara era conseller de Política Territorial i Obres Públiques preguntava també per què ara?, precisament ara, es publicaven unes gravacions de fa dos anys. Tampoc hi donà resposta, però evidentment les causes que aquestes presumptes converses hagin tingut les repercussions que han tingut obeeixen a motius que transcendeixen de llarg el seu contingut. La polèmica sobre els terrenys de la Riera fa dos anys que està a la premsa, especialment la de la comarca d'Osona. La premsa de Barcelona també feia més d'un any que se n'havia fet ressò. Paral·lelament, diversos grups polítics, també el 1993, concretament el mes d'octubre, van demanar al Govern de la Generalitat que expliqués l'operació urbanística de Sant Pere de Torelló. La resposta més immediata a l'interrogant, apuntada per la majoria d'observadors polítics ha estat relacionar el suport que CiU va exercir des del 6 de juny de 1993 a la governabilitat de l'estat, que es concreta en el suport al

nunciada

Govern del PSOE. Això resol el perquè ara, però no resol el problema de fons apuntat més amunt, que és el més preocupant: per què i qui gravava converses l'any 92, any en què el PSOE encara tenia majoria absoluta i CiU no era encara decisiva. Ara es comercialitzen, però la gravació és anterior. Les gravacions que han anat apareixent publicades corresponen a la tardor del 1992 i no solament fan referència al cas de Sant Pere de Torelló, sinó que la majoria de les publicades –fins ara–, fan referència a la crisi que en aquells moments tenia oberta CDC. Aquella tardor Miquel Roca va anunciar que no es tornaria presentar a la reelecció com a secretari general de CDC, obrint una crisi sense precedents al si del partit nacionalista. Aquest fet li suposà a Roca un pols personal amb Jordi Pujol que quedà resolt –que no vol dir tancat– amb el seu retorn al càrrec, després d'un tens estira i afluixa. El pas del temps ha anat llimant les tensions, però sí que ha quedat per la història que la primera turbulència seriosa que ha sobrevolat CDC va ser en aquella tardor. Cullell, davant els parlamentaris es limità a recordar que aquests esdeveniments van generar “moments de greu crisi per al meu partit polític”. Moments en què també van circular acusacions de corrupció a diferents nivells.

Un perd, d'altres guanyen. També es preguntà Cullell en veu alta a qui interessa tot això, a qui li convé que passi. Aquesta vegada, però, va respondre. Potser per avançar-se a possibles interpretacions que l'oposició faria poca estona després. Va ser taxatiu: ni interessa ni convé “ni al meu partit, ni a la meua coalició, ni al govern de la Generalitat, per l'evident desgast polític que ens ha comportat”. L'ex-conseller admetia així que tot el que està passat ha erosionat el Govern català i els partits que el sustenten. Naturalment Cullell en parlar de partits, parla de coalició –en plural–, però si alguna cosa ha quedat patent els darrers dies ha estat el distanciament que ha pres Unió respecte qual-sevol aroma de corrupció. Distanciament que no comporta automàticament una acusació a CDC però que ha estat rebut amb més d'una suspicàcia a les files de Pujol i Roca. Duran aquesta vegada ha matisat ràpid per no veure ploure sobre el seu terrat com fa dos anys, enmig de la tempesta Roca-Pujol. Descartat òbviament el soci, especialment pel que fa al cas concret de Cullell, l'interrogant sobre a qui interessa o a qui beneficia la dimissió de Cullell i la turbulència política, obté respostes de tots colors. Han tornat a ressonar pels carrers les ame-

Josep Maria Cullell va dimitir per no erosionar la imatge de la Generalitat. L'oposició ho va qualificar de sacrifici polític.

naces de De la Rosa d'“estirar la manta”, una hipòtesi que té molts adeptes. Amb menys adeptes, però més ben situats en l'estructura administrativa de la Generalitat, també hi ha qui no vol oblidar Lluís Prenafeta, avui descavalcat del món de Pujol i amb coneguts problemes econòmics. Les travesses no es limiten a les intrigues financeres, sinó que també hi ha apostes en el terreny polític. En els passadisos del Palau de la Generalitat s'especula amb al resurrecció de l'espectre Serra-Roca, com una aliança de conveniència. La realitat de la conjuntura actual, però, conjura amb contundència aquest espectre. Ni a Serra li convé inestabilitat a la plaça de Sant Jaume, perquè té en Pujol el contrafort més important del seu govern, ni a Roca li convé ara cap oscil·lació sísmica, quan està a un pas d'enfilar la recta de la campanya de les municipals a Barcelona. Al contrari, a qui beneficiaria políticament una veritable crisi política seria en primer lloc al guerrisme, que no gaudeix d'una salut gaire envejable, però que encara tindria possibilitats de recuperació en cas de

veure moribunds González i Serra. I de rebot, en les tertúlies més agosarades es comenta que li vindria bé a Pasqual Maragall, que tindria el seu principal rival, Roca, distret en aventures alienes a la conquesta de l'alcaldia.

Tot i el desmentiment de Cullell, l'oposició va assenyalar com a principal beneficiari de la seva dimissió el Govern de la Generalitat. Josep Lluís Carod-Rovira va qualificar la dimissió del conseller de "salvavides que el govern Pujol necessita per no ofegar-se" i tant ell, com Antoni Farrés i Josep Curto van coincidir a dir que la dimissió no allibera de responsabilitat l'executiu de la Generalitat. Els portaveus d'ERC i del PP encara van anar més lluny i van acusar CDC d'haver deixat sol Cullell. El popular va parlar de "sacrifici polític" i el republicà, significativament, recità: "hi ha silencis que parlen, absències que retraten i immobilitats activíssimes". Cullell havia mantingut contactes previs amb els grups de l'oposició per consensuar la seva compareixença, i segons fonts d'aquests grups, en cap moment va afir-

Cullell va denunciar haver rebut amenaces personals i contra la seva família. La seva compareixença va plantejar l'interrogant sobre l'existència d'una trama d'espionatge.

mar que s'hagués sentit abandonat pel seu partit. El que tampoc va fer, asseguren les mateixes fonts, és negar-ho quan va ser requerit sobre aquest punt, cosa que alguns grups van interpretar com un assentiment. Sigui com sigui, tothom sap que Cullell no ha tingut excessives bones relacions amb destacats dirigents del seu partit, especialment amb Miquel Roca, però també amb Macià Alavedra i Lluís Prenafeta. Cullell ha fet tota la seva carrera política al costat de Jordi Pujol, el qual ha estat el seu principal valedor, però en aquests vint anys ha anat topant amb la segona línia. El 1987, després de perdre per pocs vots les municipals de Barcelona, es va queixar amargament del poc suport que havia rebut per part d'un sector de la cúpula de CDC. Textualment va dir que a alguns dirigents no els podia donar les gràcies. El que tampoc va aclarir la seva compareixença és si encara té aquest problema. El que sí que va quedar clar és que el delfí —que mai no ha arribat a ser-ho— ha quedat atrapat en una xarxa insalvable.

Pere Martí

En defensa pròpia

I ara confesseu que n'heu fet un gra massa, i que heu extremat los procediments en la persecució. Confesseu que no anàveu gaire pel bon camí i *qui no va pel bon camí, no fa bon pas a la fi*. No us podeu excusar en aquell dolent principi de que el fi justifica els medis, puix si aqueixos eren mals reprobables, lo fi era pitjor i reproable pels homes i per Déu".

Josep Maria Cullell acabava amb aquesta cita de mossèn Cinto Verdguer la intervenció més difícil de la seva vida. El poeta osonenc va escriure aquestes paraules un dia de novembre de 1897. Estan recollides en el seu llibre *En defensa pròpia*, un recull dels articles que un mossèn Cinto assetjat pel seu bisbe i anímicament ensorrat va publicar a la premsa de Barcelona per defensar-se d'una persecució cruel i injusta que li prengué la salut i les ganes de viure. Triant una cita d'aquest llibre, Josep Maria Cullell no solament va voler donar la dimensió exacta del terratrèmol que ha sotragat la seva vida personal, familiar i política les últimes setmanes, sinó que es manifestà víctima, com Verdguer, d'una persecució injusta i cruel.

Era el final d'una intervenció pausada, segura

El Parlament va viure en un ambient d'excepcionalitat la compareixença de Josep Maria Cullell. És la crònica d'una jornada parlamentària històrica, plena de gestos i significats polítics.

i, al parer de la majoria dels presents, convincent. Un discurs que en determinats moments tingué to de testament polític. De comiat.

Virginitat perduda. Diputats i periodistes es dirigien divendres passat al Parlament amb la convicció que havien d'assistir a alguna cosa diferent. Objectivament, es tractava d'una situació inèdita, desconeguda en els catorze anys de vida de la cambra des del restabliment de la Generalitat: un conseller del Govern de la Generalitat compareixia per presentar la dimissió després de veure's implicat per la premsa en un cas de presumpte tràfic d'influències. El Parlament, després d'anys i anys de tedi i distanciament del dia a dia dels ciutadans de Catalunya, recuperava el protagonisme que mai hauria hagut de cedir. La massiva presència de periodistes, flaixos fotogràfics i càmeres de televisió —que va provocar un col·lapse a la porta d'accés de la premsa— confirmava la inusual expectació generada. Subjectivament, potser més d'un diputat va pensar també que el Parlament anava a perdre, d'alguna manera, una determinada virginitat. Moltes coses havien de passar per primer